

Sygn. akt III KK 513/19

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 13 listopada 2019 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

sprawy **A. A.**

skazanej z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i in.

z powodu kasacji obrońcy skaranej

od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt V Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W.

z dnia 19 listopada 2018 r, sygn. akt II K (...),

p o s t a n a w i a:

1) oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2) zwolnić skaraną z kosztów sądowych postępowania
kasacyjnego obciążając nimi Skarb Państwa;**

**3) zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A.M., Kancelaria
Adwokacka w L., kwotę 738 zł, w tym 23 % VAT, tytułem zwrotu
kosztów obrony z urzędu udzielonej skaranej w postępowaniu
przed Sądem Najwyższym przez sporządzenie i wniesienie
kasacji.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w W. z dnia 19 listopada 2018 r. (sygn. akt II K (...)):

- K.S. został uznany winnym czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w z w. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności,
- A. A. została uznana winną czynu z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzono jej karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat.

Powyższy wyrok został następnie zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w L. z dnia 22 maja 2019 r. (sygn. akt V Ka (...)) w zakresie opisu 2 czynów przypisanych oskarżonym oraz podstawy prawnej warunkowego zawieszenia z uwagi na reguły intertemporalne. W pozostałym zakresie orzeczenie zostało utrzymane w mocy.

Od powyższego prawomocnego wyroku kasacje wnieśli obrońcy obojga skazanych.

Obrońca A.A. przedmiotowemu orzeczeniu zarzucił *„zaistnienie uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą, wymienionego w art. 439 § 1 pkt. 7 k.p.k. - sprzeczność w treści orzeczenia Sądu II instancji, uniemożliwiającego jego wykonanie, a polegającą na przypisaniu oskarżonej A.A. przestępstw zakwalifikowanych z przepisów art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k., podczas gdy opis czynu przypisany oskarżonej wyrokiem sądu II instancji nie pozwala na ustalenie za jakie przestępstwa oskarżona została skazana, ponieważ Sąd II instancji zmieniając opis czynu przypisanego oskarżonej wyrokiem sądu I instancji przyjął, że udzieliła ona pomocy K.S. do doprowadzenia pokrzywdzonego O. (obecnie P. S.A.) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie nie mniejszej niż 2960 złotych, co w konsekwencji prowadzi do niepełnego wskazania znamion przestępstwa oszustwa i skutkowało nie spełnieniem konstytucyjnego wymogu określoności, czego wynikiem jest obraza przepisu art. 440 i art. 455 k.p.k. polegająca na niepoprawieniu błędnej kwalifikacji i niewyeliminowaniu z podstawy skazania art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., w wyniku czego nieuwzględnienie z urzędu naruszenia przepisów prawa*

materialnego (tj. błędnej subsumpcji zarzucanego oskarżonej czynu) i utrzymanie orzeczenia w mocy, spowodowało rażąco niesprawiedliwość orzeczenia sądu pierwszej instancji.”

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej oskarżonej A.A. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Obrońca K.S. przedmiotowemu wyrokowi zarzucił

„I. mogące mieć istotny wpływ na jego treść rażące naruszenie prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. - przez:

- 1) nienależyte rozważenie zarzutu apelacyjnego obraży art. 4, 5 § 2, 7 i 410 k.p.k. w zakresie w jakim skarżący zarzucał Sądowi I instancji pominięcie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, nie rozstrzygnięcie na korzyść oskarżonego wątpliwości niedających się usunąć oraz dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przy pominięciu zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, polegające na odmowie nadania waloru wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego w części oraz współoskarżonej A.A. w całości, podczas gdy wyjaśnienia te są logiczne, spójne i w związku z pozostałym materiałem dowodowym winny prowadzić do powzięcia wątpliwości co do faktu popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu;*
 - 2) nienależyte rozważenie zarzutu apelacyjnego obraży art. 4, 5 § 2, 7 i 410 k.p.k. w zakresie w jakim skarżący zarzucał Sądowi I instancji pominięcie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, nie rozstrzygnięcie na korzyść oskarżonego wątpliwości niedających się usunąć oraz dowolną, a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przy pominięciu zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, polegające na bezzasadnym stwierdzeniu, że pokrzywdzony P. S.A. poniósł szkodę działaniem oskarżonego, podczas gdy brak dowodów aby jakiegokolwiek środki zostały przekazane w związku z zawartymi umowami;*
- II. rażąco obrażę prawa procesowego art. 440 art. w zw. z art. 391 § 1 k.p.k. w zw. z art. 182 k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy rozstrzygnięcia i przyjęcie za sądem a quo jako prawidłowe odczytanie zeznań*

świadka P.K. mimo, że Sąd Okręgowy w L. wyrokiem w sprawie o sygn. akt V Ka (...) wskazał, że w dalszym postępowaniu przed sądem rozpoznającym sprawę ponownie konieczne jest szczegółowe przesłuchanie tegoż świadka bezpośrednio przed sądem z prawidłowym pouczeniem”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej K.S. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w L. do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

W odpowiedzi na powyższe kasacje Prokurator wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacje w istocie okazały się bezzasadne w stopniu oczywistym.

Odnosząc się do zarzuty wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w sprawie A.A., podkreślić należy, iż do takiego uchybienia nie doszło. W orzecznictwie Sądu Najwyższego funkcjonuje jednolite i ustabilizowane orzecznictwo w zakresie wykładni art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k. Przyjmuje się w nim, że bezwzględną przyczynę odwoławczą stanowi nie każda sprzeczność w treści orzeczenia, lecz jedynie taka, która uniemożliwia jego wykonanie. Przepis ten nie obejmuje zatem ani sytuacji, gdy sprzeczność w treści wyroku utrudnia jedynie, ale nie uniemożliwia jego wykonania, ani sprzeczności zachodzącej między samym wyrokiem, a więc jego treścią (dyspozytywną częścią), a jego uzasadnieniem, jako że uzasadnienie to nie stanowi integralnego elementu treści wyroku. W sprawie niniejszej trudno uznać, że argumenty podniesione w kasacji faktycznie wskazują na niemożliwość wykonania orzeczenia. Zestawiając wyrok Sądu I instancji oraz wyrok Sądu odwoławczego nie można mieć wątpliwości, jaki czyn finalnie został przypisany skazanej i na czym owo pomocnictwo miało polegać. Nie ma racji skarżący, że Sąd odwoławczy zamienił całkowicie opis czynu, jak został skazanej przypisany w I instancji. Jako oczywiste jawi się, że owe zmiany w opisie miały dotyczyć jedynie tych kwestii, które wyraźnie Sąd odwoławczy wskazał, jako zmodyfikowane - z pozostawieniem pozostałych elementów opisu. Argumenty przytoczone w kasacji nie dotyczą wszak problematyki niemożliwości wykonania orzeczenia, lecz zagadnień związanych co najwyżej z innymi rodzajami ewentualnych błędów proceduralnych, które jednak nie mogły stanowić podstawy

kasacji w niniejszej sprawie. Wobec czego, z uwagi na brak wykazania zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej i faktem, iż wymierzono karę z warunkowym zawieszeniem jej wykonania - odnoszenie się do pozostałych zarzutów kasacji jest bezprzedmiotowe.

Odnosząc się do kasacji obrońcy K.S. przypomnieć wypada, że Sąd Najwyższy wielokrotnie rekonstruował już w swoim orzecznictwie standard kontroli apelacyjnej akcentując, że stopień szczegółowości rozważań sądu odwoławczego, w wykonaniu jego obowiązku wynikającego z art. 457 § 3 k.p.k., uzależniony jest od jakości wywodów zawartych w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji oraz we wniesionym środku odwoławczym i w zależności od meritum sprawy może przybrać formę bardziej lub mniej rozbudowanego wyводу. W większości przypadków wystarczające jest zwykle wskazanie głównych powodów niepodzielenia zarzutów apelacji, a następnie odesłanie do szczegółów uzasadnienia wyroku sądu I instancji. Wprawdzie na Sądzie odwoławczym ciąży obowiązek rozpoznania wszystkich wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym, nie oznacza to jednak bezwzględnego wymogu szczegółowego umotywowania każdego argumentu. Jeżeli Sąd odwoławczy podziela w pełni dokonaną przez Sąd I instancji ocenę dowodów, może zaniechać szczegółowego odnoszenia się w uzasadnieniu swojego wyroku do zarzutów apelacji, gdyż byłoby to zbędnym powtórzeniem argumentacji tego sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2009 r., III KK 381/08, Lex Nr 512100; postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2007 r., III KK 120/07, Lex Nr 322853; z dnia 2 sierpnia 2006 r., II KK 238/05, Lex Nr 193046).

Apelacja skarżącego dotyczyła kwestii oceny wysokości szkody, jaką ponieść miał pokrzywdzony oraz rzekomego pomijania okoliczności korzystnych dla oskarżonego. Apelacja jednak nie zawierała praktycznie żadnej merytorycznej treści, która mogłaby stać się podstawą jej uwzględnienia przez Sąd odwoławczy. Na ten mankament środka odwoławczego zwrócono w uzasadnieniu orzeczenia uwagę. Pomimo lakoniczności wywodów apelującego, sąd na s. 26 i n. uzasadniania wyroku odnosił się do zarzutów stawianych Sądowi I instancji precyzyjnie wskazując, dlaczego nie może ich podzielić. Pozostaje w tym miejscu odesłanie do stosownych wywodów. Z tego też względu, zwłaszcza przy podobnej

lakoniczności kasacji, Sąd Najwyższy nie odnajduje w zarzutach wskazania naruszenia standardu kontroli apelacyjnej zarzutów, które miały by w istocie charakter kasacyjny. Brak w kasacji jakiejkolwiek argumentacji dotyczącej rażącego przekroczenia przez Sąd odwoławczy jego obowiązku rzetelnego rozpoznania apelacji. Pozostają jedynie powtórzenia lakonicznych tez apelacji, bez jakiegokolwiek rozwinięcia, by spełnić dużo ostrzejsze wymogi kasacyjne.

W zakresie zarzutu opisanego w pkt II kasacji nie można zgodzić się ze skarżącym, by doszło do rażącego naruszenia przepisów procesowych w tym art. 391 k.p.k. i w następstwie czego wydano wyrok rażąco niesprawiedliwy. Zgodnie z tym przepisem dopuszczalne jest odczytywanie depozycji świadka, który wcześniej złożył je w charakterze oskarżonego, m.in. w przypadku, gdy nie można było doręczyć mu wezwania. Z taką też sytuacją mamy do czynienia w sprawie niniejszej – podejmowano próby zawiadomienia P.K. o toczącym się postępowaniu, lecz były one obiektywnie bezskuteczne. Przepis art. 391 § 1 k.p.k. należy interpretować celowościowo, a zatem przeszkoda dla bezpośredniego przesłuchania powinna być realna, trwale istniejąca, rzeczywiście uniemożliwiająca przybycie świadka i jego bezpośrednie przesłuchanie przed Sądem. Przy spełnieniu tych przesłanek możliwe jest odczytanie zeznań świadka bez względu na ich wagę dla postępowania, nawet bez zgody stron. Nieracjonalny byłby pogląd, że sąd nie może nigdy - mimo stwierdzenia niemożności bezpośredniego przeprowadzenia dowodu - odczytać zeznań, jeżeli ich treść ma istotne znaczenie dla ustalenia winy oskarżonych. Prowadziłoby to do unicestwienia procesu i niemożności osądzenia sprawcy.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.